

Göteborgs universitet
Box 100
405 30 Göteborg

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Per-Gunnar Rosengren
08-563 088 16
per-gunnar.rosengren@hsv.se
BESLUT

2009-09-15
Reg.nr 83-3708-09

Ansökan om andra krav för yrkeslärarutbildningen vid Göteborgs universitet

Ärendet

Göteborgs universitet ansökte den 25 juni 2009 om andra krav för särskild behörighet till yrkeslärarutbildningen som leder fram till lärarexamen, 180 högskolepoäng. Inriktningen heter Yrke, skola och arbetsliv. Idag krävs grundläggande behörighet, gymnasial yrkesutbildning med godkänt betyg i relevanta kurser samt två eller tre års yrkeserfarenhet för utbildningen. Yrkeserfarenheten ska vara relevant, allsidig och kvalificerad. Dessutom ställs krav på en viss omfattning på yrkesutbildningen samt specialkrav som körkort i olika klasser eller annan dokumenterad kunskap. Sökande som har omfattande förkunskaper kan efter genomförd validering antas direkt till senare del av läroprogrammet som omfattar allmänt utbildningsområde.

Lärosätets motivering

Göteborgs universitet erbjuder en yrkeslärarutbildning som ska leda till lärarexamen. Universitetet vill fortsätta att använda de behörighetskrav som gäller idag för yrkeslärarutbildningen. Idag krävs två eller treårig gymnasieutbildning inklusive karaktärsämnen för sökt inriktning och yrkeserfarenhet som behörighetskrav samt en yrkesutbildning som motsvarar tre terminers högskolestudier i kurser som är relevanta och yrkesinriktade. För att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen krävs att denne redan har goda kunskaper inom området samt några års erfarenhet av yrket. Det finns inte utrymme för att sökande ska kunna skaffa sig sådan erfarenhet inom utbildningen, utan det är helt nödvändigt att de redan har sådana kunskaper och erfarenheter innan de kan antas. Yrkeserfarenheten ska omfatta minst två år för vård- och omsorgsämnen och tre år för övriga yrkesämnen. Yrkeserfarenheten ska ha förvärvats inom den senaste femårsperioden när det gäller vård och omsorgsämnen, men för övriga områden är det tillräckligt att den förvärvats under den senaste tioårsperioden. Yrkeserfarenheten ska även vara allsidig och relevant och bedöms utifrån specifika krav för varje inriktning. Yrkeskunskaperna ska motsvaras av gymnasial

förutbildning och kunskaper från högskolestudier inom yrkesområdet. Dessa kurser kan ersättas av erfarenhet eller annan utbildning som dokumenteras med t.ex. gesällbrev. Dessutom tillkommer specialkrav för några inriktningar, vilka Göteborgs universitet anser är nödvändiga delar i yrkeskompetensen. Nedan redovisas de specialkrav per inriktning inom utbildningen till yrkeslärare som Göteborgs universitet ansökt om. Specialkraven avser bedömningen av yrkeserfarenheten och i förekommande fall specifika krav för yrkesutövningen. Om endast generella krav anges för en inriktning betyder det att endast krav på förutbildning, högskoleutbildning samt yrkeserfarenhet ställs, dvs. specifika krav för bedömningen av yrkeserfarenheten eller andra krav tillkommer inte.

Service, individ, natur och produktion (minst tre år inom den senaste tioårsperioden)

Handel och service, kvalificerat arbete från producent, grossist, eller detaljistledet innebärande eget ansvar och budgetuppföljning, varuhandelns inköps-, lager- o säljfunktioner, marknadsföring och distribution av varor och tjänster

Administrativ service, datoranvändning med moderna program för textbehandling, tele- och datakommunikation, informationssökning, språklig bearbetning av text, registrering och arkivering

Turism och resor, kvalificerat arbete från resebyrå, researrangör, turistbyrå och eller aktivitetsföretag, marknadsföring av tjänst, arbete i servicefunktion, datoranvändning inom reseföretag med bokning och informationssökning av aktuella program

Hotell, yrkeserfarenhet från minst två av områdena reception, konferens och uppgifter som husfru

Restaurang och måltidsservice, servering, yrkeserfarenhet ska avse dels servering dels bred erfarenhet från hotellverksamhet

Restaurang och måltidsservice, varm och kallkök, erfarenheten ska avse båda varm- och kallkök

Bageri och konditori, generella krav

Kött och charkuteri, generella krav

Transport, yrkesverksamhet som chaufför samt körkort klass BE, DE alt., BE, CE som är minst fyra år gammalt vid ansökningstidens utgång. Körkortet får inte ha varit indraget de senaste tre åren före antagning till lärarutbildningen.

Skog och vatten, generella krav

Odling och gröna miljöer, generella krav

Djurhållning, generella krav

Fritid, yrkeserfarenhet ska avse fritidsverksamhet mot olika åldersgrupper inom fritidssektorn

Pedagogisk verksamhet, generella krav

Vård och omsorg, högskoleutbildningen ska omfatta en godkänd kurs i vetenskaplig metodik om minst 10 poäng eller 15 högskolepoäng. Yrkeserfarenheten ska baseras på minst halvtid och omfatta minst två år under den senaste femårsperioden.

Tillverkning, underhåll, bygg och teknik

Anläggning, yrkesbevis för anläggning och vägbyggnad

Husbyggnad, yrkesverksamhet från byggnadsarbete i trä och betong med valbara specialiseringar som murning, planglas eller golv samt yrkesbevis i byggnadsträteknik, betong eller mureri

Måleri, generella krav

Automatiseringsteknik, generella krav

Informations- och kommunikationsteknik, för antagning krävs yrkesverksamhet med arbete med att planera, administrera, underhålla, och reparera system för kommunikation och presentation av data, bild och ljud

Elteknik, behörighetsbevis som elinstallatör med allmän behörighet samt yrkesverksamhet från planering, installation och underhåll av elanläggningar

Karosseriteknik, yrkesverksamhet som mekaniker på karosseriverkstad samt körkort klass B som är minst 4 år gammalt vid ansökningstidens utgång, körkortet får inte ha varit indraget under de senaste tre åren före ansökningstidens utgång

Maskin- och lastbilsteknik, yrkesverksamhet som mekaniker på lastbilsverkstad, körkort klass B som är minst 4 år gammalt vid ansökningstidens utgång, körkortet får inte ha varit indraget under de senaste tre åren före ansökningstidens utgång

Personbilsteknik, yrkesverksamhet som mekaniker på personbilsverkstad, körkort klass B som är minst 4 år gammalt vid ansökningstidens utgång, körkortet får inte ha varit indraget under de senaste tre åren före ansökningstidens utgång

Energi och fastighetsteknik, relevanta yrken är driftmaskinist, fartygstekniker, matros, maskinist, styrman, maskinbefäl eller fastighetstekniker

VVS (Värme, ventilation och sanitet samt kylteknik), utbildningscertifikat för VVS, svetsarprovning för både gas- och metallbågssvetsning, för gassvetsning svetsarprovning enligt SS 065201 i minst två svetslägen, svetsarproven får vara högst tio år gamla vid ansökningstidens utgång

Plåt och svets, godkänd svetsarprovning enligt SS-EN 287-1 och tre svetsmetoder vardera i minst två svetslägen, svetsarprovning i metod 111 ska vara granskad och intyget utfärdat av behörigt ackrediterat ackrediteringsorgan, svetsarprovning i metoderna 131/135 och 141 ska vara granskad av och intyget utfärdat av ackrediterat certifieringsorgan eller av Svetskommissionen auktoriserad examiner, intygen får vara högst fem år gamla vid ansökningstidens utgång.

Produktionsteknik, väldokumenterad yrkeskompetens inom förberedande och /eller verkställande produktionstekniskt arbete, t.ex. konstruktionsgranskning, arbetsplatsutformning, produktionsuppläggning, processflöden, omställningar och produktionsekonomi

Träteknik, generella krav

Verkstads-/verktygsteknik, väldokumenterad yrkeskompetens från både praktiskt och teoretisk CNC-teknik inom verkstad och verktygsteknik

Tryckteknik, generella krav

Kultur, kommunikation, design och hantverk

Bild och formgivning, 2 års högskoleutbildning i övrigt generella krav

Dans, 2 års högskoleutbildning i övrigt generella krav

Musik, 2 års högskoleutbildning i övrigt generella krav

Teater, 2 års högskoleutbildning i övrigt generella krav

Medieproduktion, generella krav

Floristteknik, generella krav

Frisörteknik, generella krav

Hantverk, generella krav

Högskoleverkets bedömning

De behörighetskrav som får ställas för en utbildning på grundläggande nivå som riktar sig till nybörjare, ska enligt 7 kap. 8 § högskoleförordningen vara *helt nödvändiga* för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen.

Högskoleverket har möjlighet att enligt 7 kap. 11 § högskoleförordningen bevilja en ansökan om andra krav än de som följer av de fastställda standardbehörigheterna, och från och med höstterminen 2010 områdesbehörigheterna, om det finns särskilda skäl.

Högskoleverket fastställde den 11 december 2007 de områdesbehörigheter (HSVFS 2007:8) som ska tillämpas från och med höstterminen 2010. För lärarutbildningar ska lärosätena välja någon av områdesbehörigheterna 1, 2, 6, 13, 16 eller 17. Bland dessa finns dock inte någon områdesbehörighet som innefattar krav på yrkeserfarenhet. I proposition 2006/07:111 har angivits att en specifik yrkeserfarenhet kan utgöra särskild behörighet. Det krävs dock att kravet är relevant. Högskoleverket delar den bedömning som Göteborgs universitet gjort avseende ett krav på två eller tre års yrkeserfarenhet, förkunskaper för den aktuella gymnasieutbildningen, den aktuella högskoleutbildningen samt att andra specifika krav för den aktuella yrkeslärarutbildningen är relevanta för yrkesutbildning. Högskoleverket anser därmed att det finns särskilda skäl för att bevilja ansökan.

Högskoleverkets beslut

Högskoleverket medger enligt 7 kap. 11 § högskoleförordningen att Göteborgs universitet för antagningen till höstterminen 2010 får använda två respektive tre års kvalificerad och relevant yrkeserfarenhet på heltid. Göteborgs universitet får

även ställa krav på godkända betyg från gymnasieskolan i de karaktärsämnen som motsvarar den aktuella inriktningen inom lärarutbildningen. Högskoleverket medger även tillstånd för de specialkrav som angetts ovan.

Tillståndet gäller för antagning från och med höstterminen 2010 till och med antagningen till höstterminen 2013. Högskoleverket förutsätter att informationen till presumtiva sökande tydligt anger att yrkeserfarenhet är ett krav och hur det kommer att bedömas. Informationen ska även innefatta vilken områdesbehörighet Göteborgs universitet avser att använda så att de sökande får information om vilka meritkurser som ska användas i urvalet.

Beslut i detta ärende har fattats av Leif Strandberg, ansvarig för Högskoleverkets tillståndsgivning, efter föredragning av Per Gunnar Rosengren, utredare.

Leif Strandberg

Per Gunnar Rosengren